

ŞARAPLIK ÜZÜM ÇEŞİTLERİ & ÖNOLOJİ

Önoloji (Oenology)?

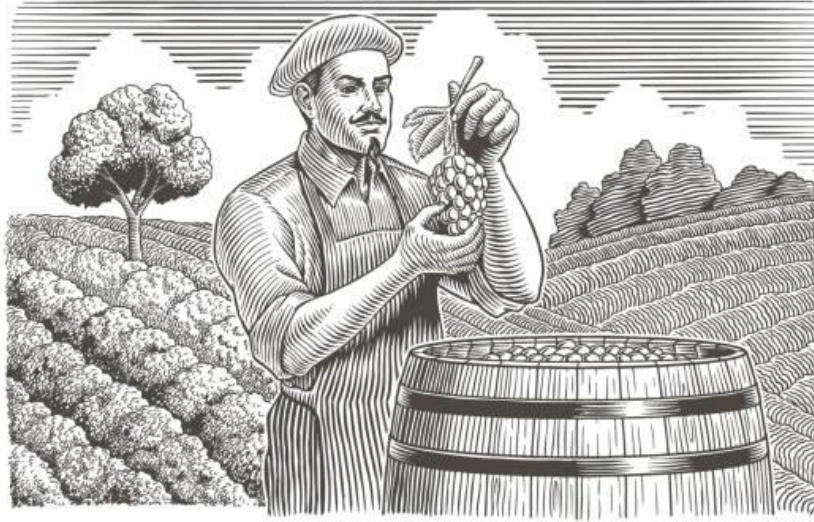

Önoloji: Şarap ve şarap yapım bilimi.

Yunanca oînos (şarap) ve lógos (bilim) kelimelerinden türetilen Oenology, şarapların incelenmesine ve bilgisine adanmış bilimi ifade eder.

Asma yetiştiriciliği ve üzüm hasadını inceleyen bağcılıktan farklı olarak önoloji, üzümlerin şarap kalitesi açısından arzu edilen özelliklerine odaklanır ve vinifikasyon sırasında katkı sağlar.

Önolog: Şarabın kalitesinden sorumlu kişidir. Üzümün toplanmasından vinifikasyona, şişelemeye, üretimin tüm süreçlerini kontrol etmekle görevlidir.

Şaraplık üzüm?

- Şaraplık üzümlerin kabukları daha kalındır, bu da şaraba daha fazla lezzet katar.
- Taneleri sofralık üzümlerden daha küçüktür, bu da daha konsantre bir tat sağlar.
- Bir asma üzerinde daha az şaraplık üzüm bulunur. Bunun nedeni, daha düşük verimin her üzümün yüksek kaliteli şarap üretecek kadar güçlü olmasını sağlamaya yardımcı olmasıdır.
- Meyvenin önemli bir bölümünü kaplayan büyük çekirdekleri vardır. Kabuk gibi bu da şaraba daha fazla lezzet vermesi açısından önemlidir.
- Şaraplık üzümler daha tatlıdır. Brix, bir sıvının tatlılığının bir ölçüsüdür ve şaraplık üzümler, sofralık üzümler için 17-19'a kıyasla 24-26 brix'e sahiptir. Bu önemlidir çünkü fermantasyon sırasında şeker alkole dönüşür.

- Sofralık üzümler, kolayca ısırabilmeniz için ince kabukludur ve ayrıca çekirdeksiz veya çok küçük çekirdeklidir.
- Şaraplık üzümlerde odak noktası daha az sayıda yüksek kaliteli üzüm üretmek iken, sofralık üzümlerde daha yüksek verim ana hedeftir. Bunun nedeni, her bir üzümün keyifli olması için yoğun bir tada sahip olması gerekmemesi ve daha düşük bir verimin daha yüksek fiyatlara yol açacak olmasıdır.

Konularımız

- Türkiye ve dünyada şaraplık üzüm yetiştiriciliği ve şarap üretimi hakkında temel bilgilerin sunulması.
- Yerli ve yabancı kırmızı şaraplık üzüm çeşitlerinin tanıtılması.
- Yerli ve yabancı beyaz üzüm çeşitlerinin tanıtılması.
- Türkiye'nin önemli şaraplık üzüm yetiştiricisi bölge ve şehirlerinin tanıtılması. Türkiye'de önoturizm örneklerinin sunulması.
- Teruar ve yetiştiricilik faktörlerinin şarap kalitesine etkisinin anlatımı. İklim ve toprak özelliklerinin şarap kalitesine etkileri. İklim değişikliğinin şaraplık üzüm yetiştiriciliği ve şarap kalitesi üzerine etkilerinin anlatılması.
- Teruar ve yetiştiricilik faktörlerinin şarap kalitesine etkisinin anlatımı. Budama, terbiye şekli, anaç, ilaçlama ve gübrelemenin şarap kalitesine etkileri.
- Şaraplık üzüm hasat kriterleri ve hasat işlemi hakkında bilgi verilmesi.
- Kırmızı şarap üretiminde vinifikasyon tekniklerinin anlatımı (Salkım iskeleti ayırma, maserasyon, malolaktik fermantasyon, olgunlaştırma, durultma, filtreleme, maya kullanımı).
- Kırmızı şarap üretiminde özel teknikler ve vinifikasyon hatalarının anlatımı.
- Beyaz şarap üretimi vinifikasyon teknikleri anlatımı (Salkım iskeleti ayırma, maserasyon, olgunlaştırma, durultma, filtreleme, maya kullanımı).
- Beyaz şarap üretiminde özel teknikler ve vinifikasyon hatalarının anlatımı.
- Vinifikasyonda asitlik ve fenolik bileşiklerin önemi.
- Şarap tadımı ve tadım sonuçlarının puanlanmasının anlatımı.

1 da kaç m²?

1 ha kaç m²?

1 ha kaç da?

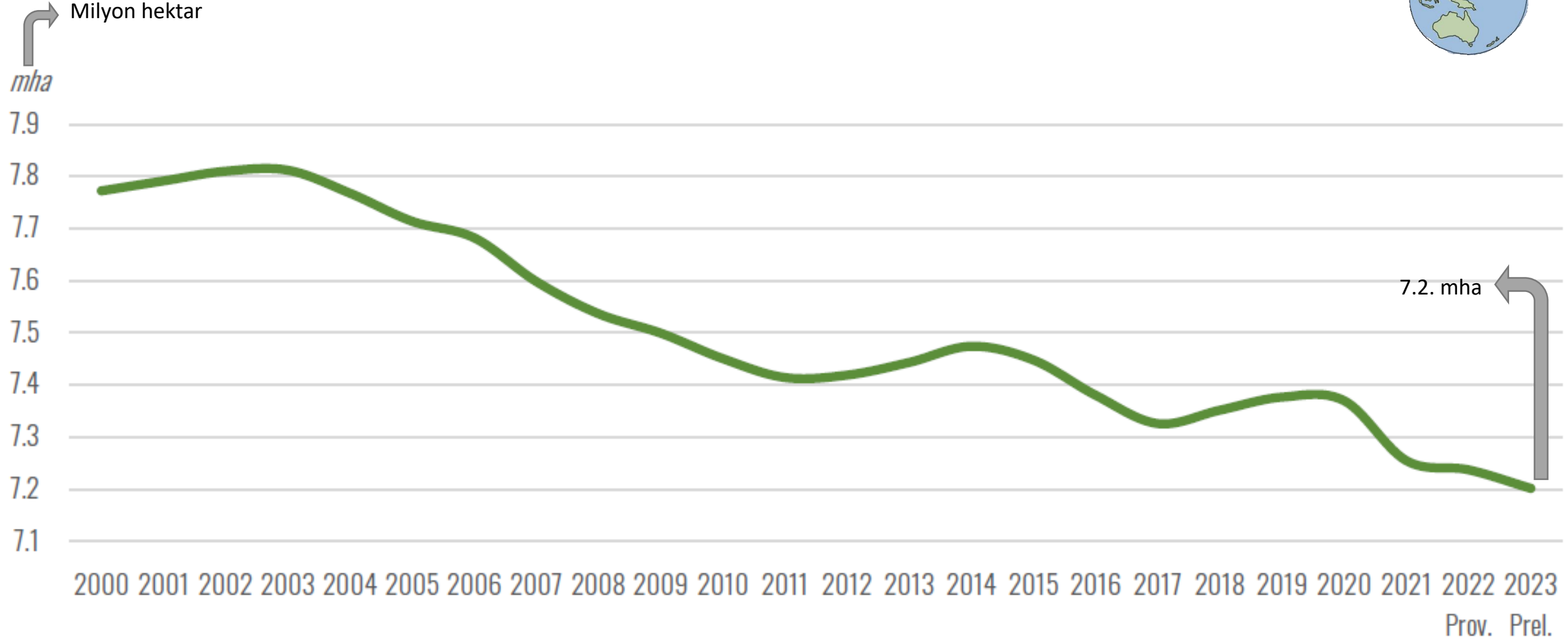
1 da 1000 m²

1 ha 10.000 m²

1 ha 10 da

Dünya Bağ Alanı

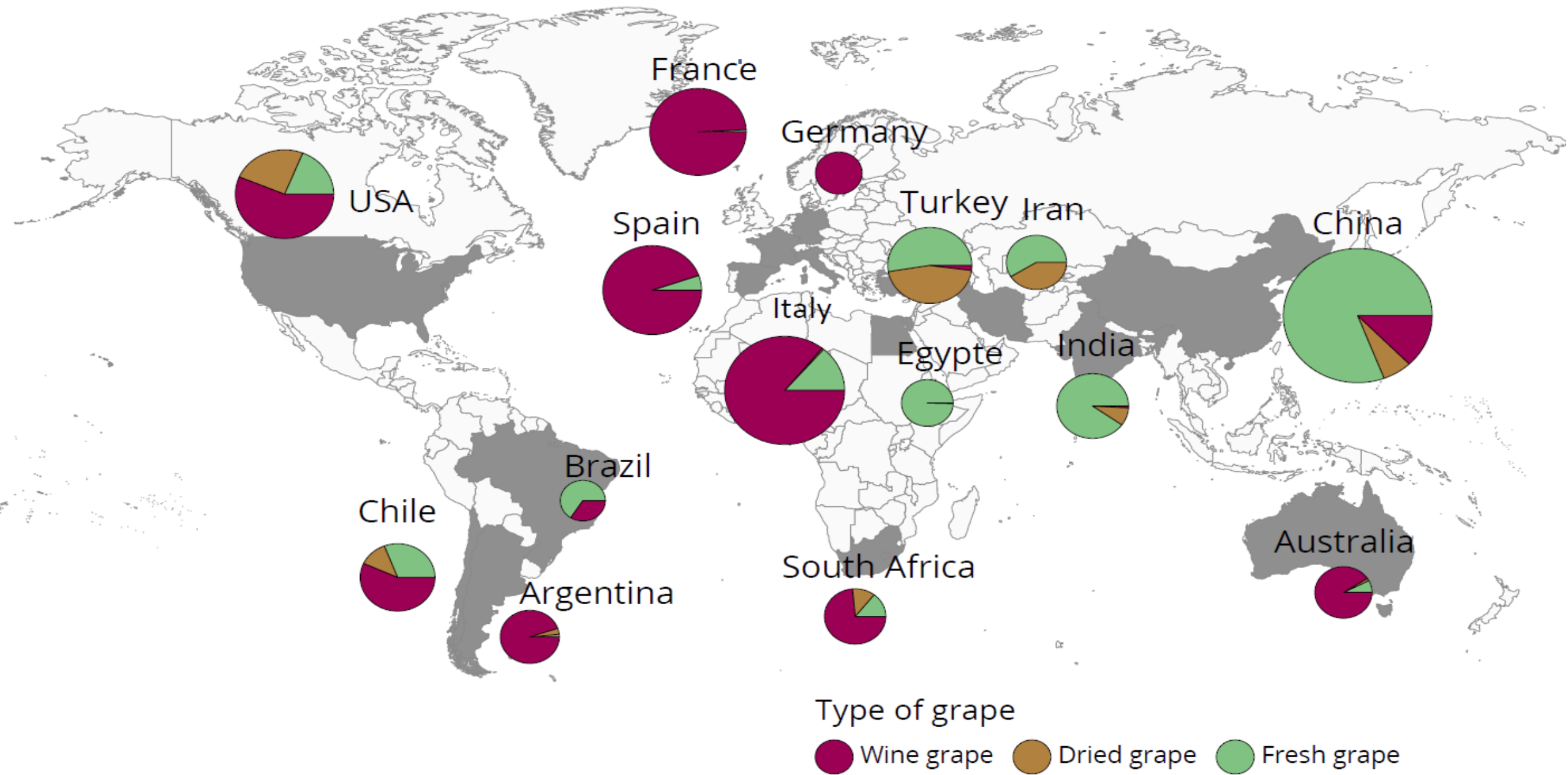
*Bağ alanı, henüz verimli olmayan genç asmalar da dahil olmak üzere, tüm amaçlar için (şaraplık üzüm, sofralık üzüm ve kurutmalık üzüm) asmaların dikili olduğu alanı ifade eder.

kha	2018	2019	2020	2021	2022 Prov.	2023 Prel.	23/22 % var.	2023 %world
Spain	972	966	961	963	955	945	-1.0%	13.1%
France	792	794	799	795	795	792	-0.4%	11.0%
China	779	781	766	754	758	756	-0.3%	10.5%
Italy	705	714	719	722	718	720	0.2%	10.0%
Türkiye	448	436	431	419	413	410	-0.8%	5.7%
USA	408	407	402	393	392	392	0.0%	5.4%
Argentina	218	215	215	211	207	205	-1.1%	2.8%
Romania	191	191	190	189	188	187	-0.5%	2.6%
Portugal	192	195	195	194	193	182	-5.8%	2.5%
India	149	151	161	167	175	180	2.7%	2.5%
Chile	208	210	207	182	182	172	-5.6%	2.4%
Iran	167	167	170	165	165	165	0.0%	2.3%
Australia	153	159	159	159	159	159	0.0%	2.2%
South Africa	130	129	128	126	124	122	-1.9%	1.7%
Uzbekistan	108	112	114	118	122	122	0.0%	1.7%
Moldova	143	143	140	118	117	117	0.0%	1.6%
Russia	94	96	97	99	101	105	4.1%	1.5%
Germany	103	103	103	103	103	104	0.3%	1.4%
Afghanistan	94	96	100	100	100	100	0.0%	1.4%
Greece	108	109	112	96	93	94	0.9%	1.3%
Egypt	80	78	85	83	85	85	0.0%	1.2%
Brazil	82	81	80	81	81	83	1.5%	1.1%
Algeria	75	74	75	68	70	70	0.0%	1.0%
Bulgaria	67	67	66	65	65	62	-4.6%	0.9%
Hungary	69	65	63	63	61	61	-1.1%	0.8%
Other countries	817	837	833	822	814	815	0.1%	11.3%
World total	7352	7377	7370	7255	7237	7202	-0.5%	100%

Majör Bağcı Ülkeler

Türkiye, 2023 yılında 410 bin hektarlık bağ alanı ile dünyanın en büyük beşinci bağ alanına ev sahipliği yapmaktadır. Son on yılda Türkiye bağ alanlarının neredeyse %20'sini kaybederek olumsuz bir eğilim kaydetmiştir.

Değerlendirme şekillerine göre ülkelerin üzüm üretimi

*excluding juices & musts

Türkiye Şaraplık Üzüm Üretiminde İlk 10 İl

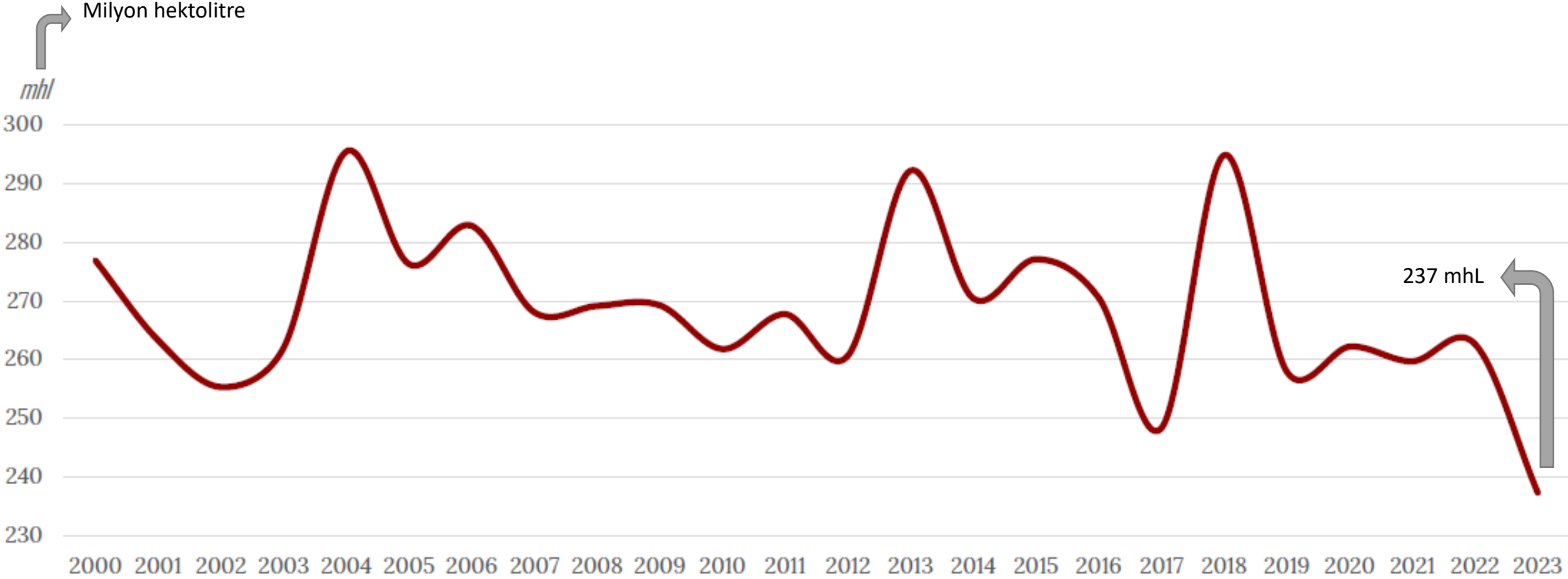
2019				2021				2023			
Üretim (ton)		Alan (da)		Üretim (ton)		Alan (da)		Üretim (ton)		Alan (da)	
Denizli	90.097	Denizli	94.102	Denizli	84.523	Denizli	100.570	Nevşehir	46.782	Denizli	100.002
Kilis	53.531	Kilis	93.250	Tokat	39.783	Nevşehir	76.521	Elazığ	30.484	Nevşehir	73.296
Nevşehir	45.769	Nevşehir	76.421	Nevşehir	38.076	Kilis	71.407	Denizli	27.506	Kilis	66.873
Tokat	42.687	Mardin	53.435	Kilis	31.954	Tokat	54.774	Çanakkale	26.046	Tokat	55.282
Elazığ	37.770	Tokat	48.550	Elazığ	29.247	Mardin	52.435	Mardin	23.253	Mardin	51.685
Çanakkale	28.589	Elazığ	45.678	Çanakkale	24.574	Elazığ	45.257	Tekirdağ	20.966	Elazığ	42.110
Tekirdağ	26.594	Çanakkale	30.461	Tekirdağ	20.534	Çanakkale	30.481	Kilis	17.487	Çanakkale	29.867
İzmir	20.662	Tekirdağ	25.167	Mardin	20.422	Tekirdağ	22.481	Mersin	16.362	Tekirdağ	21.495
Mardin	16.180	İzmir	17.357	Mersin	18.564	İzmir	16.399	Tokat	13.645	İzmir	16.414
Mersin	14.261	Diyarbakır	17.300	İzmir	16.143	Diyarbakır	13.840	İzmir	11.358	Diyarbakır	13.630

559.034 da alanda 296.606 ton şaraplık üzüm üretiliyor (2023 TÜİK).

Alan üretim dengesi 2023 yılında neden bozulmuş?

Dünya Şarap Üretimi

237 mhl

2023'ün hacmi 1961'den (214 mhl) bu yana en düşük hacmi temsil etmektedir.

Keskin düşüş, erken don, şiddetli yağış ve kuraklık gibi olumsuz iklim olaylarının bir araya gelmesine ve yaygın mantar hastalıklarına bağlanabilir. Bu faktörler hem Kuzey hem de Güney Yarımküre'deki başlıca şarap üretim bölgelerinde hasat hacimlerini ciddi şekilde etkilemiştir.

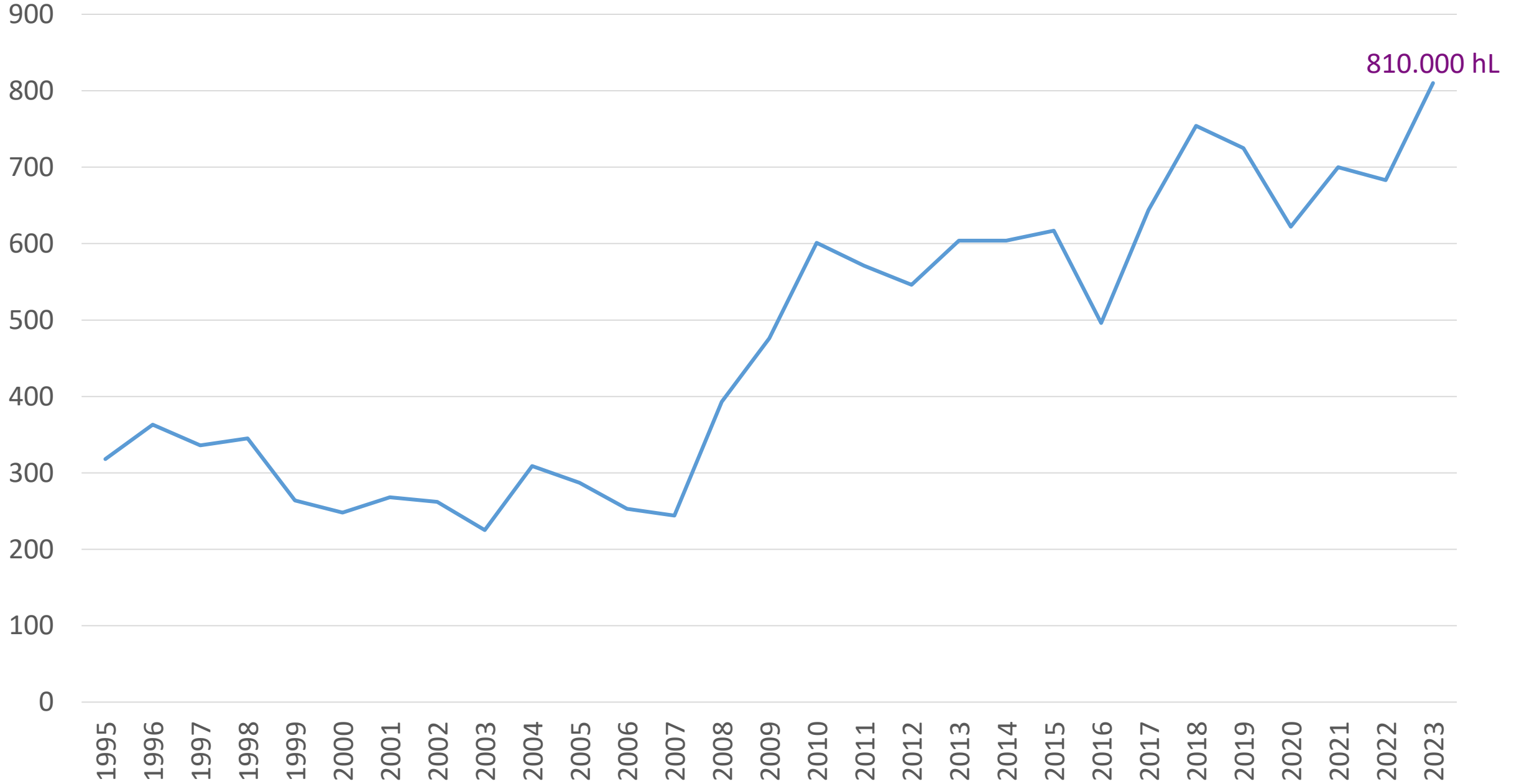
*Güney Yarımküre'de 2023 yılının ilk yarısında, Kuzey Yarımküre'de ise 2023 yılının ikinci yarısında hasat edilen şaraplık üzümlerden elde edilen üretim hacmi.

Şarap Üretici Ülkeler

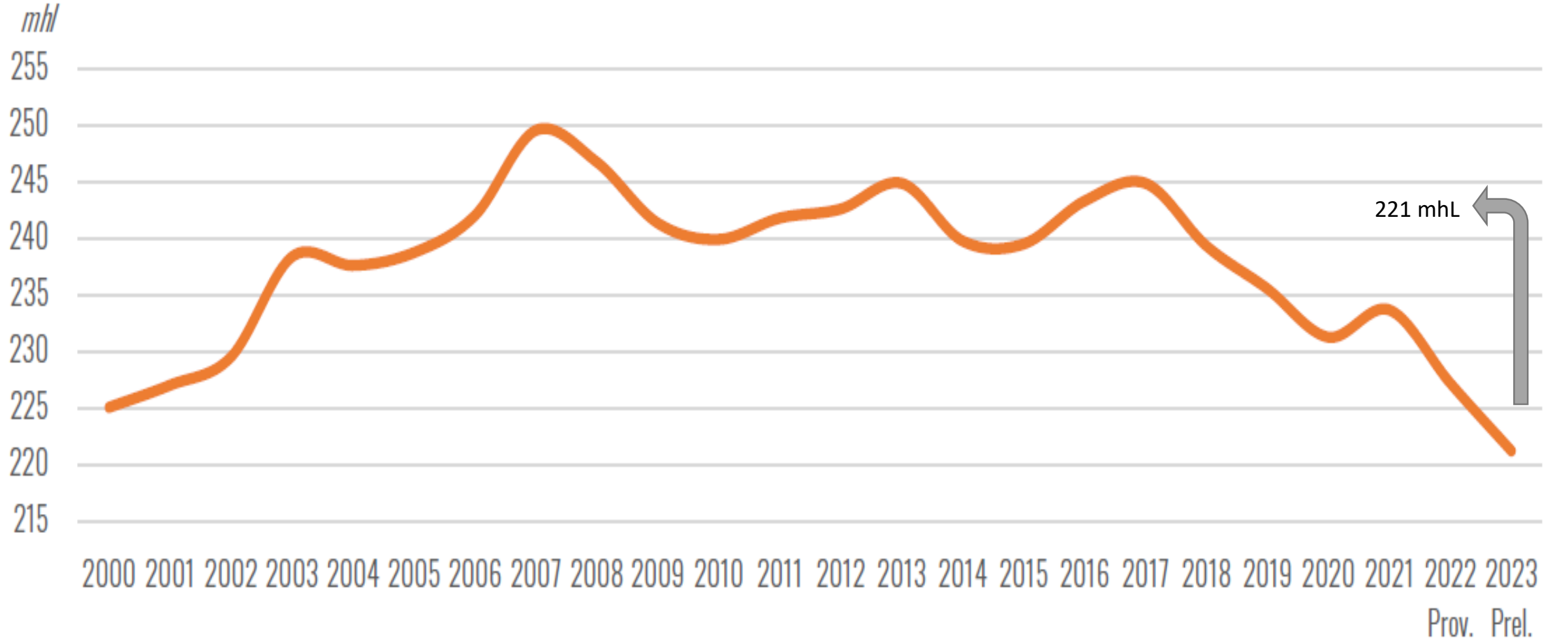
<i>mhl</i>	2018	2019	2020	2021	2022 Prov.	2023 Prel.	23/22 % Var.	23/avg.18-22 % Var.	2023 % world
France	49.2	42.2	46.7	37.6	46.0	48.0	4.4%	8.3%	20.2%
Italy	54.8	47.5	49.1	50.2	49.8	38.3	-23.2%	-23.9%	16.1%
Spain	44.9	33.7	40.9	35.3	35.8	28.3	-20.8%	-25.7%	11.9%
USA	26.1	25.6	22.8	24.1	22.4	24.3	8.5%	0.5%	10.2%
Chile	12.9	11.9	10.3	13.4	12.4	11.0	-11.4%	-9.7%	4.6%
Australia	12.7	12.0	10.9	14.8	13.1	9.6	-26.2%	-24.1%	4.1%
South Africa	9.5	9.7	10.4	10.8	10.3	9.3	-10.0%	-8.3%	3.9%
Argentina	14.5	13.0	10.8	12.5	11.5	8.8	-23.0%	-29.2%	3.7%
Germany	10.3	8.2	8.4	8.4	8.9	8.6	-3.8%	-2.9%	3.6%
Portugal	6.1	6.5	6.4	7.4	6.8	7.5	9.8%	13.2%	3.2%
Romania	5.1	3.8	3.8	4.5	3.8	4.6	21.2%	9.5%	1.9%
Russia	4.3	4.6	4.4	4.3	5.0	4.5	-10.0%	-0.6%	1.9%
New Zealand	3.0	3.0	3.3	2.7	3.8	3.6	-5.8%	14.3%	1.5%
Brazil	3.1	2.2	2.3	2.9	3.2	3.6	12.1%	31.4%	1.5%
China	9.3	7.8	6.6	5.9	4.7	3.2	-33.0%	-53.9%	1.3%
Hungary	3.6	2.4	2.6	2.6	2.5	2.4	-2.1%	-11.2%	1.0%
Austria	2.8	2.5	2.4	2.5	2.5	2.4	-6.5%	-6.3%	1.0%
Georgia	1.9	2.1	2.1	1.9	1.9	1.9	-3.0%	-5.8%	0.8%
Moldova	1.9	1.5	0.9	1.4	1.4	1.8	27.0%	25.0%	0.7%
Greece	2.2	2.4	2.2	2.4	2.1	1.4	-34.4%	-39.7%	0.6%
Switzerland	1.1	1.0	0.8	0.6	1.0	1.0	1.8%	11.6%	0.4%
Other countries	15.6	14.5	14.0	13.4	13.6	13.2	-2.7%	-6.9%	5.6%
World total	294.8	257.9	262.2	259.7	262.6	237.3	-9.6%	-11.3%	100.0%

Türkiye şarap üretimi 81 milyon litre.

Türkiye Şarap Üretimi (1000 hL)

Dünya Şarap Tüketimi

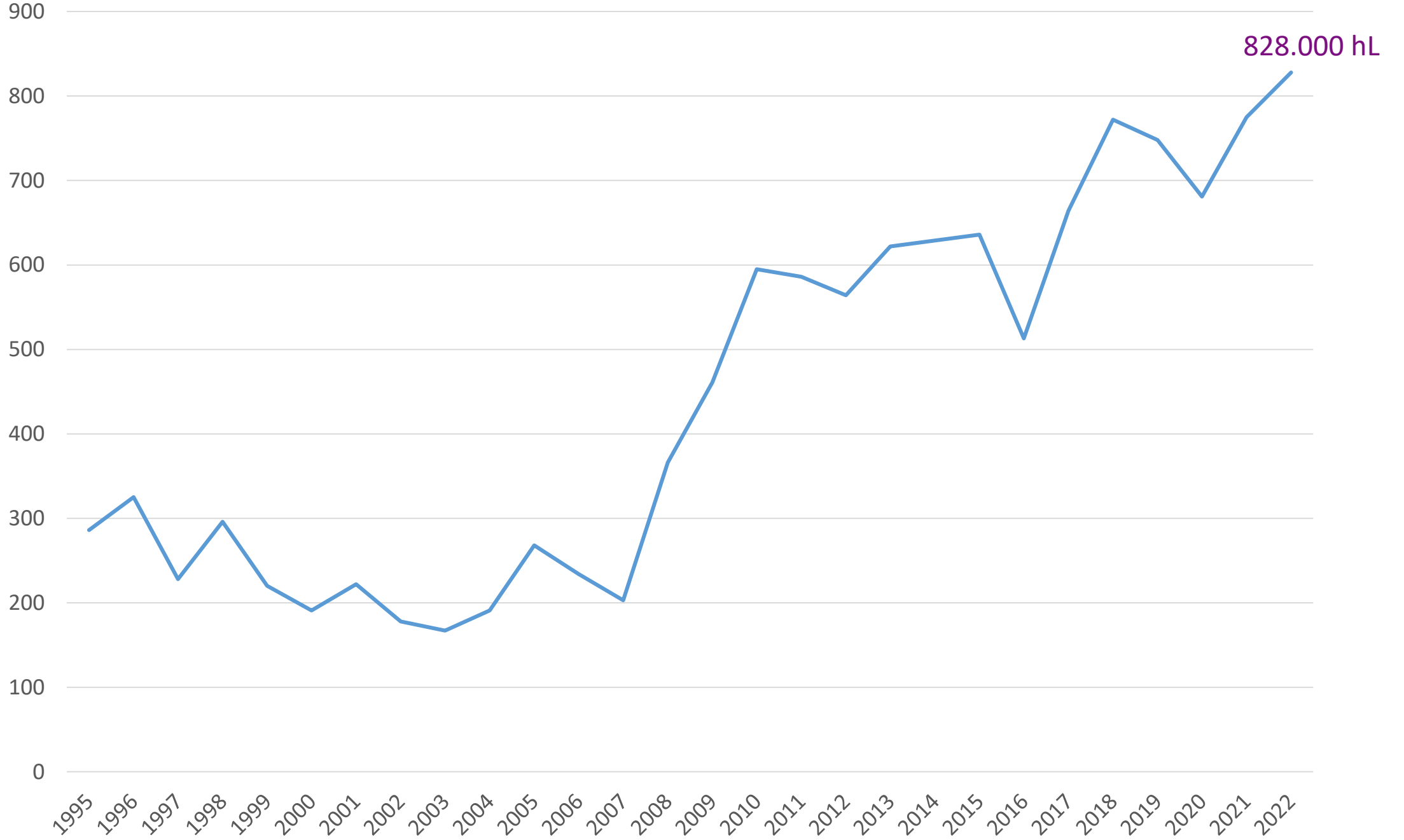

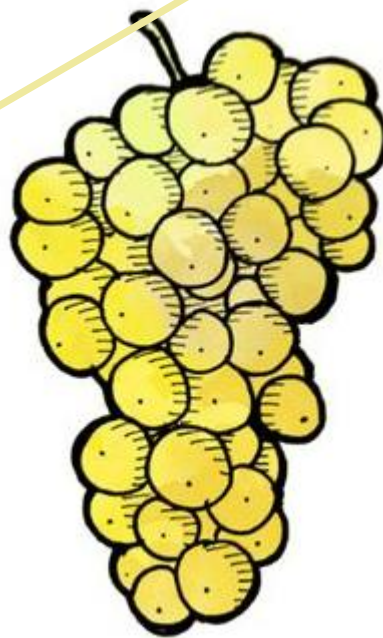
mhl	2018	2019	2020	2021	2022 Prov.	2023 Prel.	23/22 % Var.	2023 % world
USA	33.7	34.3	32.9	33.1	34.3	33.3	-3.0%	15.1%
France	26.0	24.7	23.2	24.9	25.0	24.4	-2.4%	11.0%
Italy	22.4	22.6	24.2	24.2	22.4	21.8	-2.5%	9.9%
Germany	19.7	19.5	19.8	19.9	19.4	19.1	-1.6%	8.6%
UK	12.9	12.6	13.7	13.9	13.1	12.8	-2.9%	5.8%
Spain	10.7	10.2	9.2	10.3	9.6	9.8	1.7%	4.4%
Russia	8.6	8.7	8.5	8.1	8.4	8.6	3.0%	3.9%
Argentina	8.4	8.5	9.4	8.4	8.3	7.8	-6.2%	3.5%
China	17.6	15.0	12.4	10.5	9.1	6.8	-24.7%	3.1%
Portugal	5.1	5.4	4.4	5.3	6.1	5.5	-9.2%	2.5%
Australia	5.3	5.8	6.0	5.6	5.4	5.4	-0.1%	2.4%
Canada	5.1	5.2	5.3	5.3	5.1	4.8	-5.6%	2.2%
South Africa	4.0	3.7	3.0	3.9	4.6	4.5	-1.8%	2.0%
Brazil	3.3	3.6	4.1	4.1	3.6	4.0	11.6%	1.8%
Netherlands	3.6	3.5	3.7	3.7	3.6	3.3	-9.2%	1.5%
Japan	3.5	3.5	3.5	3.1	3.2	3.2	2.1%	1.5%
Romania	3.9	2.2	2.6	3.7	2.5	3.0	20.1%	1.4%
Switzerland	2.4	2.6	2.5	2.6	2.4	2.3	-3.0%	1.0%
Austria	2.4	2.3	2.3	2.4	2.4	2.3	-2.1%	1.0%
Czech Republic	2.0	2.2	2.1	2.2	2.2	2.2	-3.7%	1.0%
Other countries	38.8	39.5	38.6	38.6	36.6	36.3	-0.8%	16.4%
World total	239	236	231	234	227	221	-2.6%	100.0%

Dünya şarap tüketimi

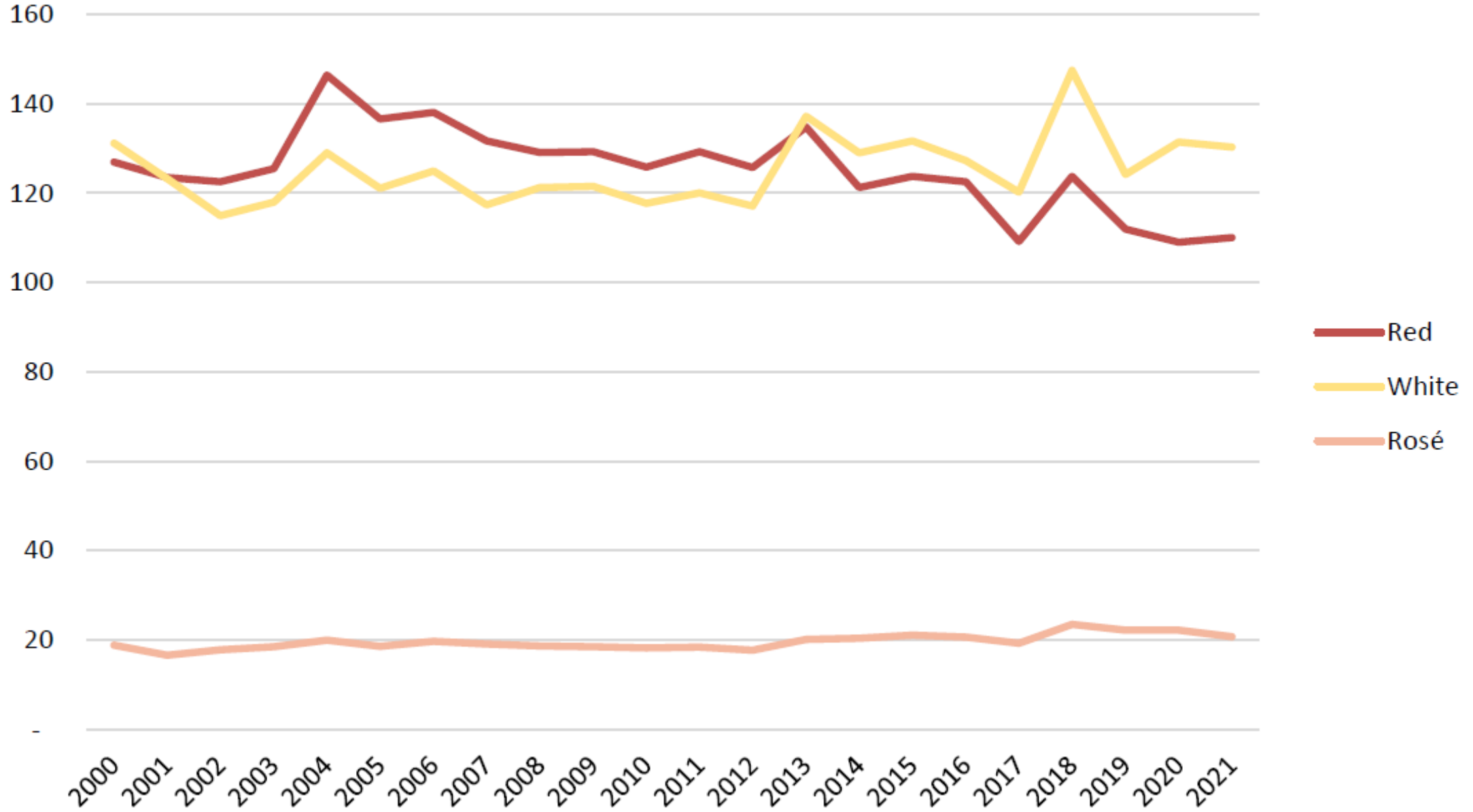

Türkiye Şarap Tüketimi (1000 hL)

Renklerine göre şarap üretimi (mhL) 2000-2021

🍇 Türkiye'de şarap üreten 147 firma var (2023).

🍇 İtalya? 45.000 adet

Alan üretim dengesi 2023 yılında neden bozulmuş?
Bu derste anlatılanları kendi yorumlarınızla özetleyin.

Kaynaklar

- <https://www.oiv.int/what-we-do/data-discovery-report?oiv>
- <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=92&locale=tr>
- <https://winefolly.com/grapes/chardonnay/>
- <https://www.arkitera.com/proje/kuzubag/>